

Ordförande har ordet

Om det är någonting som gör ont och får en att tvivla över vilka värderingar som styr vårt samhälle så är det alla dessa ungdomar som antingen väntar och vändas över beskedet om de ska utvisas eller ej, eller som redan fått sin dom om utvisning. För vissa är situationen så outhärdlig att de tar sitt eget liv.

Man kanske inte bor på en plats där det ordnas demonstrationer som kräver en generösare behandling av asylsökande, men det finns i alla fall ett sätt man kan visa sin frustration och stöd för den växande rörelse som vill stoppa utvisningarna:

Namninsamlingen

Vi står inte ut, men vi slutar aldrig kämpa!

Så här skriver de:

”Vi är socionomer, pedagoger, verksamhetschefer, sjuksköterskor, familjehem, barnmorskor, läkare, psykologer, diakoner, präster, konsulter, genusvetare, beteendevetare, människorättsvetare, forskare, projektledare, handledare, gode män, jurister, volontärer och medmänniskor som på ett eller annat sätt är engagerade i gruppen ensamkommande barn och ungdomar. Vi jobbar bland annat i skolan, på HVB-hem, inom socialtjänst, psykiatri, vård eller som familjehem. Många av oss har lång erfarenhet av att jobba med gruppen ensamkommande. Vi ser barn och ungdomar som allas angelägenhet och arbetar dagligen för att deras rättigheter beaktas och att de behandlas på samma sätt som andra barn.

Vår bild av hösten 2015 och våren 2016 stämmer inte med det som beskrivs som ”systemkollaps”. Ja, världen hade och har en flyktingkris. Men i oss fanns en känsla av ”yes, we can!”, en känsla som gav kraft till oss alla. Volontärer och ideella organiserade sig snabbt och effektivt för att kunna ta emot människor på flykt. Kommunerna anställde pedagoger och socionomer. Medborgare öppnade sina hem. Familjehem rekryterades, rutiner upparbetades och strukturer skapades. Vi gjorde inte skillnad mellan människor. Tvärtom använde vi vår professionalitet och vår kärlek till vår nästa i arbetet med att ta emot våra nyanlända barn och ungdomar på bästa sätt. Landet Sverige var på väg, framåt, uppåt!

Men på bara några månader har detta arbete raserats i och med de nya människofientliga paragraferna i asyllagen. Våra politiker har plötsligt slutat tala om barnkonventionen - skulle inte den bli lag? Decenniers forskning om ensamkommande barns och ungdomars behov är som bortblåst.

Resultat? Ungdomarna mår fruktansvärt dåligt! De kan inte tänka på något annat än vad som ska hända med dem. De skär sig. De ligger sömnlösa på nätterna. De orkar inte studera. Och varför ska de det? Det här landet är ju inte för dem. Det är inte längre rättssäkert att vara asylsökande ensamkommande ungdom.....

Vill du vara med och visa ditt stöd?!

Alla är välkomna att skriva under tillsammans med oss.”

Läs vidare på följande adresser:

www.facebook.com/vistarinteut, www.skrivunder/vistarinteut.

Ensamkommande barn och ungdomar skrivs numera slentrianmässigt upp i ålder. De tvingas från familje- och HVB-hem innan de hunnit överklaga sina avvisningsbeslut. De riskerar att avvisas utan pardon till länder som svenska medborgare avråds från att åka till. Detta sker trots protester från en samlad profession.

Vi är vana vid ett tänkesätt där alla barn och ungdomar har rätt till ett bra liv. Vi har varit stolta över vårt arbete. Nu har alla förutsättningar ändrats. Det hopp vi ingöt i ungdomarna är borta. Det vi sa förra veckan gäller inte nästa. Vår heder, självrespekt och professionalitet är i fara.

Vi saknar beslutanderätt. Men vi ser det som vår plikt att protestera och säger rakt ut: det är nu systemkollapsen sker! Den sker inom oss och bryter sakta ner oss. Våra hjärtan brister. Vi gråter i bilen på väg hem från jobbet. Visst ska vi egentligen klara smärtan för vi är ju professionella! Men vi står inte ut!

Forum Jämställdhet

En välorganiserad och rikhaltig konferens

Forum Jämställdhet hölls den 31 januari – 1 februari 2017 i Örebro och samlade 977 deltagare. Anläggningen Conventum är ett stort komplex av byggnader och lokaler. Forum Jämställdhet höll till i Conventum Kongress, där de program som samlade alla konferensens deltagare framfördes och i Conventum Konferens, där seminarier och verkstäder höll till. I en lång sammanbindningsbana mellan dessa fanns det organisationer som ställde ut och presenterade sin verksamhet, frukost- lunch- och kaffeserveringar, mängder av små och stora sittgrupper för gruppsamtal, men också möjlighet till enskildhet för att anteckna, prata i telefon eller slappa av en stund.

Strax utanför Kongressen pågick hela tiden Öppna Scenen med ett fyrtiotal programpunkter med allt från musik och intervjuer till forskningsrapporter och uppläsningar.

Mellan de stora samlingarna i Kongressen och de mindre i Konferensens olika lokaler pågick en ständig vandring av målinriktade deltagare, som ville hitta en bra sittplats. Det lyckades nog för det mesta, åtminstone i Kongressen som rymmer 1470 personer, medan det kunde bli en aning trångt i en verkstad där fler än som anmält sig vänligt nog släpptes in. I Kongressen hölls invigning och avslutning, seminarierna

Men at work,
Make the world great again,
Intersektionalitet i praktiken
Kvinnors arbetsmiljö och sjukskrivningar samt
Talkshowen "Gertrud och Yvonne med gäster".

Innan jag övergår till att referera innehållet i de nämnda programpunkterna, vill jag säga något om hur de framfördes. I en så pass stor lokal som Conventum Congress blir avståndet mellan talare och publik väldigt stort. Alla seminarierna var uppbyggda efter samma mall med en moderator som ledde samtalen mellan ett antal talare, ofta representanter för olika kommuner men också journalister, politiker och specialister av olika slag. Tanken med moderator är bra och bidrar till en bättre struktur i

samtalen än när alla får inledningstala helt för egen maskin. Två problem som nästan alltid uppstår löses dock inte med moderator. Publikens möjlighet 1) att ta del av det samtal som pågår på en amfiteaters botten och 2) att själva kunna framföra sina åsikter.

Publikens möjlighet att kunna ta del av det samtal som pågår på en mer eller mindre avlägsen scen, har väldigt mycket att göra med de enskilda talarnas förmåga att göra sig hörda och förstådda. Många talare hörs för dåligt, mest beroende på att de talar för tyst och oartikulerat, men också för att de talar alldeles för snabbt. Under ett av seminarierna (med sex talare) var det bara en som talade så att det gick att hänga med. De andra fem verkade bedriva hastighetstävling med varandra. Till sist blev strömmen av tal så sövande att det var svårt att hålla sig vaken. Det tyckte nog också min manliga granne på platsen bredvid. Han verkade sova gott. Som bästa talare korar jag idrottsledaren Pia Sundhage, som talade under invigningen och drog ner mest applåder av alla. Pia talade så att varje ord och stavelse hördes bra. Hon var personlig och bjöd på sig själv, bland annat med ett sånginslag, som matchade hennes tal perfekt. Därefter ingen nämnd och ingen glömd.

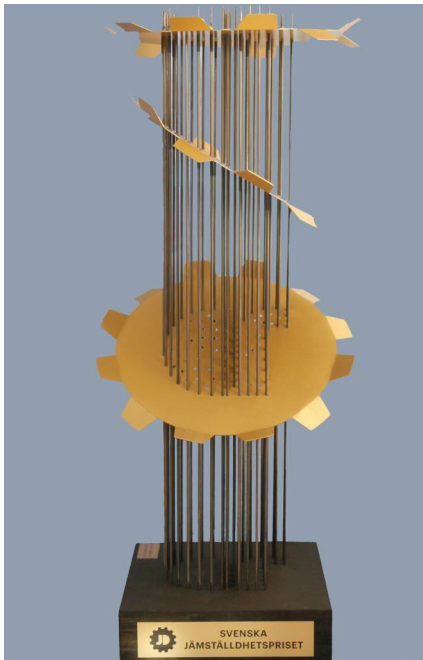
Ett samtal mellan ett antal talare och en moderator är en typ av skådespel som framförs inför en publik. Moderators roll är att kommunicera med de inbjudna talarna, men också att se till att de som vill yttra sig under "frågestunden" får göra det, samt att reda ut oklarheter, så att åhörarna förstår vad det handlar om. Även om det ibland händer att inga inlägg görs från de församlade, så är det oftast tvärtom. Alltför många får ingen chans att säga något. Det måste väcka frustration hos dem som kommit resande i hopp om att få vara aktiva och bidra med något. Jag tänker särskilt på kommunernas många anställda, som dagligen kämpar för jämställdhet i det praktiska arbetet. Det är samma sak på långa konferenser som på kortare möten att den tid som allmänheten får möjlighet att yttra sig är så kort tilltagen, att det ofta blir var-

ken hugget eller stucket kvar (?) av den där "frågestunden". Så var det även på Forum Jämställdhet.

Vad var det då som sades av de många talarna? Alla som yttrade sig under Forum Jämställdhet var rörande överens om att jämställdhet skall genomföras på samhällets alla olika nivåer. Flera talare, bland andra vår finansminister Magdalena Andersson, tyckte att det går för sakta och att det därför är viktigt att skynda på. Jämställdhet är inte bara ett mål i sig utan också ett medel till en bättre värld. Många förändringar som behöver göras har jämställdhet som en förutsättning. Exempelvis går det inte att skapa en bättre miljö utan jämställdhet. Men vad är det som hindrar? Varför går det så sakta? Var finns bromsklossarna?

Några av dessa finns i de små kommunerna. Det är inte heller så, att jämställdhet på en nivå automatiskt leder till jämställdhet på en annan nivå. Från en av de mindre kommunerna i norra Sverige fick vi veta att kvinnorna där är väldigt starka, till och med "matriarkala", men ändå är de inte starka i kommunen. Vad beror det på? De har skakat av sig det patriarkala förtrycket i hem och familj, men tycks inte sträva efter makt utanför hemmet. Vad gör kommunen för att locka fler kvinnor att engagera sig politiskt? Jag tyckte inte att jag fick något bra svar på den frågan, men det är nog viktigt för oss lite var? att tänka över det där. Jämställdhet inom äktenskapet och hemmet är ett nödvändigt villkor för jämställdhet i samhället, men det är inte ett tillräckligt villkor.

Liknande bromsklossar finns bland invandrarkvinnor. Jag har ingen exakt siffra här, men klart är att jämställdheten är högre bland högutbildade invandrare, men betydligt lägre bland lågutbildade. Sämst ligger det till för de kvinnor som inte har någon utbildning alls. Här ses det s.k. vårdnadsbidraget, infört av KD och avskaffat av S, som en stor bromskloss. Nästan övervägande delen av de kvinnor som utnyttjade vårdnadsbidraget var födda utomlands. Detta har bidragit till konservering av hemmafrusystemet bland dessa kvin-

nor, till att de står utanför arbetsmarknaden och till att deras sociala och politiska utanförskap har förlängts med flera år. Att de lockats av bidraget är förstäeligt. För kvinnor som blir försörjda av sina män, är en summa på 5 000 kronor ganska mycket att kunna bidra till hushållet med.

Ett annat hinder för jämställdhet bland invandrare är det s.k. machosamhället, som har utvecklats sig lite här och där, exempelvis i Alby i Bot-

kyrka kommun. I verkstaden "Hur får vi pojkar och unga män att bryta från våld" fick vi en inblick i hur Machofabriken arbetar med att synliggöra den indoktrinering som pojkar utsätts för. Machofabriken är en verksamhet som ägs och drivs gemensamt av ROKS (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige), Unizon (en parallellorganisation till ROKS) och Män för Jämställdhet.

En bromskloss inom idrottsvärlden är att pojkar får mer stöd och hjälp än flickor och större ekonomiska resurser. Det bidrar inte till att öka antalet kvinnliga idrottsledare. Enligt Pia Sundhage är bristen på kvinnliga idrottsledare lika stor i år, som den var för tjugo år sedan. Ändra förväntningarna på flickor och pojkar, uppmanade hon. Förutsätt inte att en pojke kan bli läktarhulligan och att en flicka bara kan dansa med en boll, men inte sparka på den. Ifrågasätt normerna! Visa civilkurage och säg ifrån!

Sverige har världens första och enda utvecklade feministiska regering. Dess uppgift är att genomsyra hela samhället med jämställdhet, men hur ser det ut i Sverige. Hur fördelas resurserna? Inte så som de borde fördelas för att leda till jämställdhet. Varenda förslag

som ställs i varenda budget skall vara föremål för jämställdhetsanalys. Leder förslaget till förbättrad jämställdhet? Ja, då är det bra. Om inte, kasta det direkt i papperskorgen! Så skall strängt taget vartenda förslag i hela Sverige, som läggs fram i en budget, behandlas. Det är inget enkelt förslag att praktisera.

Vi kan nog darra i knäna lite var inför kravet att kunna avgöra vad som verkligen leder till jämställdhet och vad som inte gör det, men det betyder inte att vi kan slippa undan, var vi än befinner oss. Det blir svårt och det tar tid att väga för och mot, men som min norska svägerska brukade säga om jobbig saker: "Det må i allefall gjøres."

Forum Jämställdhet var en välorganiserad och rikhaltig konferens, som jag är glad åt att ha fått delta i.

Eskilstuna kommun vann jämställdhetspriset med motiveringen: "Eskilstuna kommun har politiskt lyft jämställdhet som ett övergripande mål för hela kommunen..."

Hjördis Levin

Glöm aldrig Pela och Fadime (GAPF)

Till sitt Förbundsstyrelsemöte i Göteborg 4-5 februari bjöd SKV in Christer Johansson från föreningen Glöm aldrig Pela och Fadime att berätta om sitt arbete mot hedersmord och hedersvåld. GAPF håller tre seminarier årligen för att hedra minnet av Pela och Fadime, men även av Abbas, en ung pojke i Småland som inte var välkommen i sin flickväns familj. Både flickor och pojkar kan drabbas av hedersvåld. GAPF samarbetar med socialtjänst, skola, polis och jurister. De anordnar även utbildning för stödpersoner. I Göteborg finns ca 18 aktiva i åldrar från 17-70 år, varav majoriteten är kvinnor. Borgerligt sinnade personer liksom vänsteraktivister, både invandrare och infödda är engagerade i föreningen.

Den så kallade hederskulturen finns främst i Mellanöstern och vissa delar av Afrika, men inte bara i muslimska länder. Den förekommer även i kristna samhällen.

Vi ställde oss många frågor.

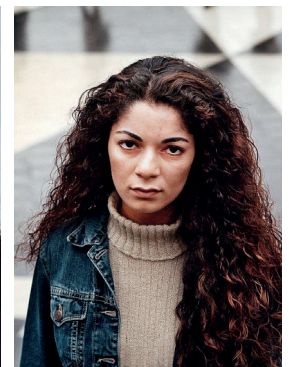
Hederskultur borde kanske heta Skamkultur? Sitter männens heder mellan kvinnornas lår? Har kvinnor ingen heder utan bara skam och skuld?

Hur är det att leva som svensk skol flicka och gömma slöjan i skolans skåp och ta på sig den innan hon skyndar hem för att inte komma hem för sent. Om hon dessutom har bröder och andra självutnämnda sedlighetspoliser som bevakar hennes steg, kanske lever med en ständig rädsla för att bli bortgift, hur blir då hennes uppväxt och tonårstid?

Det finns många problem som vi inte vet hur vi ska hantera. Unga flickor som är gifta med äldre män och kommer hit som flyktingar, hur bemöter vi dem? Barnäktenskap är förbjudna i Sverige men vågar vi skilja på en 13-årig flicka och en 35-årig äkta man? När unga flickor skickas till hemlandet för att könsstympas vad gör vi då i det förträffliga svenska samhället?

Pela Atroshi död 19 år gammal 1999

Fadime Sabindal död 27 år gammal 2002

Ska inte svensk lag gälla alla som bor i Sverige?

Vad kan vi acceptera av andra kulturer? frågade vi oss. Sång, dans och en spännande matkultur kanske. Men hur är det med övriga kulturmönster? Enkäter i Göteborg och Stockholm bland förortsungdomar visar att 7-8 % av

de intervjuade, 1100 i Stockholm och 1200 i Göteborg, stödjer eller hade sympatier för Islamiska Staten. Tas dessa frågor på allvar i skolan i dag? Borde inte skolan vara en religiös frizon och religiösa friskolor avskaffas. Toleransen har gått för långt, menar många och det svenska samhället uppvisat en

otrolig flathet i dessa frågor.

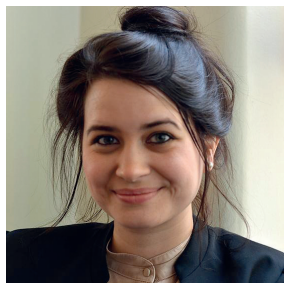

Pia Risan Skellefteå

Vem bestämmer över dina drömmar? Vem bestämmer över dig?

SKV visade film på Socialistiskt Forum, ABF Stockholm, 26 nov
"Ana turns 14"

Ana bor med sin familj i en förort utanför Guatemala City. Hon drömmer om att bli läkare men bara hennes bror får studera. När hon fyller 14 förstår Ana skillnaden mellan det hon skulle vilja göra och det liv hon förväntas leva. Hon ska giftas bort.

Barnäktenskap är ett växande globalt problem i utvecklingsländer och påverkar allvarligt möjligheten till hälsa, utbildning och social utveckling för de flickor mellan 10-17 som tvingas till arrangerade äktenskap. Varje dag gifts ca 20 000 flickor bort i världen. Den vanligaste dödsorsaken för flickor mellan 15-19 är graviditet och förlossning. Patriarkala strukturer, bristande skyddsnät och fattigdom är några av många orsaker.

Filmen Ana turns 14 har visats för tusentals unga i Sverige, Spanien och Centralamerika. Den är gjord av Shari Sabel Strandmark som arbetar som regissör och producent för teater och film. Hon föreläser regelbundet om kvinnors rättigheter vid skolor och organisationer. Hennes filmer har vunnit flera priser i Spanien, Uruguay och Guatemala.

Efter visningen samtalande vi om situationen i Sverige och i världen tillsammans med Shari. Det är en film som väcker många frågor och kan öppna upp för bra diskussion om ett ämne som börjar bli allt mer aktuellt hos oss.

Mer information finns på hennes hemsida www.innovadora.se.

Gunnel Bemerfeldt

Uttalande från SKV:s Förbundsstyrelsemöte 4-5 februari

Efter år av kvinnokamp blev abort laglig i Sverige 1938 vid våldtäkt och när moderns liv var i fara. Först 1975 kom nuvarande lagstiftning om fri abort t.o.m. vecka 18.

Fallet med barnmorskan, som vägrar att utföra abort, sätta in kopparspiral eller ge "dagen efter piller" pga sin kristna tro och som kräver samvetsfrihet, leder i sin förlängning till ett försök att inskränka aborträtten.

När hon nekades anställning som barnmorska stämde hon landstinget men förlorade målet i Tingsrätten. Inte heller fick hon rätt hos Diskrimineringsombudsmannen och ärendet ligger nu i Arbetsdomstolen.

Hon backas upp av en av världens mäktigaste kristna lobbyorganisationer, Alliance Defending Freedom, ADF, i USA, vilken betalar hennes rättegångskostnader. ADF för kampanjer mot abort och preventivmedel både i USA och internationellt. Barnmorskan kommer troligen att driva fallet med ADF:s stöd ända till Europadomstolen.

Det är dags att kraftfullt igen försvara aborträtten. Kvinnors rätt att bestämma över sina kroppar är inte förhandlingsbar!

Svenska Kvinnors Vänsterförbund, SKV.

Vi presenterar ännu en parapalyorganisation där SKV är medlem

KSAN

Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor

KSAN är de svenska kvinnoorganisationernas samarbetsorgan för frågor som berör alkohol, narkotika och beroendeframkallande läkemedel. KSAN arbetar främst med förebyggande verksamhet. Målgrupper utgörs av flickor och kvinnor i alla åldrar. KSAN har 37 medlemsorganisationer.

I sex år har Maria SandgrenLoa varit ledamot av styrelsen. Här med Maj-Inger Klingvall vid KSANs 70-årsfirande 2013.

Lite historia

KSAN bildades år 1943 i samband med en konferens anordnad av SNR (Sveriges Nykterhetssällskaps representantförsamling). Ett stort antal kvinno-organisationer var inbjudna och Vira Eklund, forskollärlarinna och riksdagsledamot för Folkpartiet, höll ett föredrag med titeln "Kvinnorna och nykterhetsrörelsen".

En kommitté tillsattes med uppdrag att skapa en kvinnoopinion mot den ökade alkoholkonsumtionen, att stimulera kvinnoorganisationernas intresse för nykterhetsfrågan samt att sammanställa kvinnliga riksdagsledamöter.

Särskilt angeläget var att arbeta med förebyggande åtgärder för att förbereda yngre kvinnor för sin uppgift som mödrar, barnafostrare och hustrur. På den här tiden var det mest män som missbrukade alkohol vilket ledde till svåra hemförhållanden.

KSN

Kommittén utvidgades snart till ett nätverk som antog namnet KSN – Kvinnoföreningarnas Samarbetskommitté för Nykterhetsfrågor med tio anslutna organisationer. Det första decenniet ägnade man sig åt det tilltagande "ungdomsfylleriet". Aktiviteter anordnades, t.ex. ungdomsbjudningar utan sprit, charmskolor för "kvinnan av idag", samt julaktioner som bestod i att uppmana företag och firmor att ha fester utan alkohol.

Fokus på kvinnors egna alkoholvanor

Det var på 70-talet som KSN började fokusera på kvinnors egna alkoholvanor och alkoholens effekt på kvinnors hälsa. Av tradition har kvinnor i Sverige druckit mindre mängder alkohol än män och så är det fortfarande. Skillnaderna håller dock på att utjämnas, särskilt i den yngre generationen. Före 1955, då motboken avskaffades, var det ovanligt att kvinnor fick köpa rusdrycker. Sedan dess har kvinnornas alkoholkonsumtion stadigt ökat.

KSN byter namn till KSAN

År 1985 ändrade organisationen namn till KSAN, Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor, för att markera att verksamheten även kom att omfatta narkotikafrågor. Behovet av information om narkotika började växa fram under senare hälften av 70-talet. Under

80-talet aktualiserades frågan om den stora förskrivningen av lugnande medel och sömnmedel.

KSAN har genom året deltagit i samhällsdebatten och arbetat aktivt med att påverka beslutsfattare. Samtidigt har man riktat sig mot kvinnor i alla åldrar vars liv starkt präglats av missbruk och beroende. Från början har man dessutom riktat in sig på förebyggande insatser, i första hand unga kvinnor. Genom åren har organisationen haft betydelse för det internationella samarbetet, främst i Norden. I höstas ägde en stor internationell konferens rum i Stockholm där Maria deltog.

Fjärilspriset

KSAN:s årsmöte 2005 beslutade att instifta "Fjärilspriset" som en årlig utmärkelse till en kvinna som visat mod och engagemang i alkohol-, läkemedels- och drogfrågor utifrån ett kvinnoperspektiv. Fjärilspriset är ett silversmycke som har tagits fram av designern Annika Åkerfelt.

Fjärilsprisvinnare de tre senaste åren

Helena Palojärvi, för arbete för flickors och kvinnors hälsa i Finland

Lena Sjöberg för kampen mot tobak

Susanna Alakoski, författare och föredragshållare, bl a om fattigdom

Genom åren ett stort antal projekt har genomförts. Här några exempel:

Mammanet för att stärka missbrukande kvinnor med barn.
BellaNet för att bygga upp ett nationellt nätverk för tjejgruppsledare

55+ om hälsorisker förknippade med vuxna och äldre kvinnors alkohol- och läkemedelskonsumtion

"Network against drugs, prostitution and crimes" mot droger och prostitution i Vitryssland

Flickor och läkemedel

Och den senaste

Fullständiga rättigheter för flickor i Norden

Om sexuella trakasserier och dess konsekvenser för unga kvinnors hälsa, livsutrymme och deltagande i den demokratiska processen. Ett nordiskt samarbete som nyligen fått bidrag från Nordiska Rådet och som inte kommit igång än. Det får vi rapportera om senare.

Teaterpjäs

IaH

Sex timmars arbetsdag på Svartedalens äldreboende i Göteborg omskrivet i utländsk press

Här från *The Independent* 10 februari

Sex timmars arbetsdag med heltidslön låter som en dröm för de flesta, men för 70 svenska anställda på ett äldreboende i Göteborg har det varit en realitet de senaste två åren. De har deltagit i ett försök med syfte att utvärdera fördelarna med kortare arbetstid som rönt uppmärksamhet runt om i världen.

Resultatet av försöket är uppmuntrande. Anställda som arbetat kortare arbetstid tog mindre sjukdagar, kände sig friskare och var mer produktiva. De sade sig i genomsnitt vara 20 procent mera nöjda med sin arbetssituation, hade mer energi både på jobbet och på fritiden. Studien som utvärderar försöket fann att detta ledde till 85 procent mer fysisk aktivitet för de gamla.

Undersköterskan Emilie Telander, som nu gått tillbaka till åtta timmars skift, sade i en intervju med BBC: "Jag känner att jag nu är tröttare än jag var då försöket pågick. Det är samma för all personal. Alla var nöjda då."

Trots de positiva resultaten fanns ett stort problem: kostnaden. Göteborgs stad tillförde 12 miljoner kronor extra, till stor del för att anställa 17 nya undersköterskor för att täcka de förlorade timmarna. Även i Sverige, känd för sin generösa välfärdsstat, är detta uppenbarligen alltför mycket att klara av.

-Kan vi göra detta för hela kommunen? Svaret är nej, det blir för dyrt", säger Daniel Bernmar, kommunalråd för Vänsterpartiet som drivit på för projektet. Vi har dock bara mätt på kort sikt. Våra beräkningar har inte täckt de långsiktiga effekterna av en förbättrad arbetsmiljö och personal med bättre hälsa. Sådana effekter kan vara lägre sjukskrivningstal och minskade anspråk på förtidspension, tyvärr vanligt i

många kvinnodominerade arbeten inom vårdsektorn. Kostnaden för de offentliga finanserna skulle sannolikt minska och mer än väl motsvara kostnaderna för kommunen. Tyvärr är det inte kommunen eller arbetsgivaren som tar hem vinsten. I Sverige styr de statliga socialförsäkringarna. Alltså skulle staten behöva omfördela resurser om kortare arbetstid i större skala ska kunna genomföras. Samtidigt är det allt fler arbetsgivare i Sverige som ser kortare arbetstid som nyckeln till ett hälsosamt arbetsliv."

Försök att bevisa den ekonomiska effektiviteten av kortare arbetstid har alltså hittills inte varit särskilt framgångsrika. En handfull försök på 1990-talet och 2000-talet har skrotats på grund av en brist på tydliga resultat.

En framgång har dock varit Toyotas servicecenter i Mölndal som 2003 genomförde sex timmars arbetsdag, vilket gav en omedelbar skjuts åt produktiviteten och ökade vinster. Företaget har behållit kortare arbetstid sedan dess.

IaH

Vägen till jämställda pensioner?

Svenska kvinnor har betydligt lägre pension än män.

Riksdagens pensionsgrupp bestämde våren 2015 att ta fram en handlingsplan för mer jämställda pensioner. Man hänvisade till statistik, baserad på siffror från 2012, som pekade på en skillnad mellan män och kvinnor på i genomsnitt 43 procent (19 460 kr mot 13 570 kr per månad före skatt). Det

gällde allmän pension och tjänstepension sammanslaget.

Handlingsplanen har nu fastställts.

Den mest radikala slutsatsen är att den årliga höjningen av garantipensionen är för låg. Större årliga höjningar av dessa bör genomföras. När det gäller garantipensionärerna har politikerna hela tiden vetat att de successivt kommer att tappa i köpkraft jämfört med löntagare. Det beror på att den årliga uppskrivningen av garantipensionen sker i linje med inflationen snarare än löneutvecklingen. Lönerna har under lång tid vuxit betydligt snabbare än inflationen.

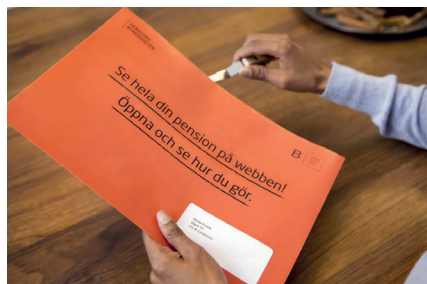
Dessutom ska man åter utreda om det är möjligt att låta intjänad inkomstpension och tjänstepension ingå i bo-

delning vid skilsmässa.

"- Vi vet att många pensionärer har det tufft och att 80% av garantipensionärerna är kvinnor... En översyn av garantin har inte gjorts sedan den infördes för 20 år sedan och det är hög tid att det sker nu", sa socialminister Annika Strandhäll i ett pressmeddelande 23 jan."

Pensionsgruppens fortsatta arbete med jämställda pensioner ska årligen redovisas. Den kommer också att följa utvecklingen av faktorer utanför det allmänna pensionssystemet som påverkar jämställda pensioner.

IaH

Militär underrättelseverksamhet - radaranläggningarnas roll

Konferens i nordnorska Vadsö

Det kalla kriget tog slut vid 90-talets början. Men min vaksamhet och mitt intresse för vad USA tar sig för i nordområdena avtog inte. Jag involverades snart i problemställningarna kring rymdens militarisering och krig via satelliter. Bulletin of the Atomic Scientists tog i ett av sina nummer upp att USA placerat en ofantlig radar, Globus II, i Vardö i Nordnorge. Denna radar hade, enligt journalisten Inge Sellevåg, transporterats från Kalifornien, där den använts vid övningar för rymdkrigsföring.

Ungefär samtidigt lärde jag känna journalisten vid NRK Bård Wormdal, som bor och arbetar i Vadsö, inte långt från Vardöbasen. Han hade skrivit boken Satellitkrigen, där han förde fram att alla USAs krig förs via satelliter. De viktigaste installationerna för detta är radaranläggningarna på Svalbard, trots att detta är en demilitariserad zon enligt internationella avtal. Han lyfte även fram Vardöbasens oerhörda betydelse för USAs rymdkrigsföring, det s.k. missilförsvaret.

Denna bok tystades ner i Norge. Hans andra bok Spionbasen däremot, som kom ut 2015, har rönt stor uppmärksamhet. För att få igång en offentlig diskussion tog Bård Wormdal initiativ till en konferens i Vadsö i höstas, den 10-11 oktober, på temat: "Militär underrättelseverksamhet som en demokratisk blindzon". Jag var en av ca hundra deltagare, mest män, som kom från ett brett spektrum av yrkesverksamma för att lyssna på föreläsningar om hur norsk underrättelsetjänst arbetat från det Kalla kriget fram till idag. Där fanns militärer, professorer, rektorer, författare men också en del studenter. Nära en tredjedel av deltagarna var journalister från framför allt Norge, men även från övriga nordiska länder och Ryssland.

En av föreläsarna var svensken Ola Tunander, forskningsprofessor vid fredsforskningsinstitutet PRIO i Oslo. Från storstaden Murmansk i norra Ryssland kom ett tiotal från organisationen "Krigets barn". Konferensens inledningstalare var Lev Voronkov, professor vid Moskvas statliga institut för internationell politik. Han tog upp den militära spänningen i den västliga delen av Arktis ur ett ryskt perspektiv. I en öst-väst konflikt mellan USA och Ryssland kommer de arktiska områdena att stå i fokus. En forskare från Cornell University USA, George N. Lewis, pekade ut radarn i Vardö, Globus II, som oerhört provocerande. Radarläggningen finns för att kontrollera ryska landbaserade och ubåtsbaserade robot uppskjutningar. Den officiella förklaringen till radarns funktion är att den ska kontrollera rymdskräp. Professor Lewis underströk med enfaset att denna uppgift är falsk.

Det blev rätt mycket tillbakablickande. Nu gäller det att se vad som pågår idag. Därför var Bård Wormdal initiativ så viktig.

Dagen därpå, begav jag mig tillsammans med Eva Jonson till Vardöbasen, en timmes färd med buss. Som stora ägg ligger det tre ofantliga, vita radarbollar på en höjd alldeles vid samhället Vardö. Det tredje världskriget förbereds. Till 2020 ska en ny likadan ha installerats. På min fråga vid promenaden genom samhället om vad dessa dominerande radarbollar är till för, blev svaret:

-De räddar oss från ryssen.

Agneta Norberg

Medlemsavgiften är valfri 50-500 kr och plusgirot är 50 50 95-0, glöm inte uppge avsändare!

Ditt stöd är viktigt för oss!

Kontakt:

Ordf. Ianthe Holmberg

0702-829080

ianthe.holmberg@telia.com

Besöksadress och postadress:

Svenska Kvinnors Vänsterförbund

Linnégatan 21

413 04 Göteborg

skvgoteborg@gmail.com

Följ oss på Facebook Svenska Kvinnors Vänsterförbund och på hemsidan www.svenskakvinnorsvansterforbund.se

Ordförande har ordet

SKV har Stämman vartannat år. I maj var det dags igen och ett 20-tal medlemmar träffades på Kvinnofolkhögskolan i Göteborg. Som vanligt diskuterade vi de gångna två årens verksamhet men blickade också framåt för att ta ut kompassriktning för åren framför oss. Inför kommande stämmor beslöt vi, på förslag av styrelsen, att avskaffa systemet med ombud, ett per 25-tal medlemmar. Det passar bättre i större organisationer med många medlemmar. Istället för ombud kommer nu varje medlem att ha yttrande- och rösträtt vid Stämman.

Antalet medlemmar minskar och vi har svårt att rekrytera yngre kvinnor. Detta ligger bland annat bakom en motion som ansåg att det var dags att förbereda nedläggning av förbundet. Motionen avslogs med klar majoritet, då uppfattningen bland de närvarande övervägde att ännu sker det mycket som är positivt och som skulle saknas i kvinnorörelsen om SKV försvann. Till sammans har vi stor erfarenhet och kunskap att dela med oss av. Dock är vi väl medvetna om att vi behöver fler aktiva medlemmar för att verksamheten skall vidmakthållas och utvecklas. Verksamhetsberättelserna skickar vi gärna om så önskas.

På programmet för Stämman stod en föreläsning av Berit Larsson, en av initiativtagarna till Kvinnofolkhögskolan och lärare där i många år. Hennes föreläsningar i filosofi är mycket uppskattade. Hon har en enastående förmåga att förklara abstrakta begrepp så att de landar i erfarenhet och verkligheten omkring oss, praktisk filosofi. Vi hade bett Berit svara på den något utmanande frågan "Kan filosofi vägleda oss som SKV:are?"

Hennes föreläsning innebar ett jakande svar. Filosofi kan lära oss att reflektera över vad vi menar med olika begrepp vi rör oss

med, som demokrati, frihet, solidaritet. Den kan skärpa vårt tankeflöde, underlätta för oss att se strukturer, ge oss verktyg att förstå vår omvärld på olika nivåer. Vi kan då få en bättre bild av de motsättningar och konflikter som är inbyggda i all mänsklig samvaro och samhällelig organisering. Vi kan lära oss att leva med dem, acceptera att de finns och hantera dem så konstruktivt som möjligt.

Berit utmanar lyssnarens tankeförmåga - "ett ordentligt pass hjärngympa", var en uppskattande kommentar efteråt. Tack Berit för att du berikade vår Stämman!

Berit Larsson föreläser på Stämman

Ianthe Holmberg

Ett uttalande från SKVs Stämma i maj krävde stopp för export av krigsmateriel till diktaturer. Här följer en bakgrund till kravet.

Stopp för all export av krigsmateriel till diktaturer

Frågan är brännande aktuell för alla engagerade i fredsfrågor. Enligt riksdagens planering ska regeringen lägga fram en proposition om ett nytt regelverk för export av krigsmateriel i juni. Det är allmänt känt att Sverige exporterar vapen och krigsmateriel till länder som allvarligt kränker mänskliga rättigheter. Det är också känt att kravet på att sätta stopp för sådan vapenhandel har ett brett stöd både i riksdagen och ute i landet.

Granatkastaren Carl Gustav

Vapnet är en stor exportframgång och har sålts till över 40 länder. Carl Gustaf har använts i en mängd krig, bland annat i Indien och i strider i Kambodja, Vietnam, och Irak. Vapnet tros också användas av rebeller i det syriska inbördeskriget.
Från Wikipedia Bild: Jorchr

Det är 25 år sedan regelverket ändrades. 2011 beslutade riksdagen att regelverket skulle skärpas, pressad av en stark opinion som chockats av omfattningen av det militära samarbetet med Saudiarabien.

Den parlamentariska Krigsmaterielexportöversynsutredningen, känd som KEX utredningen, tillsattes följande år. I juni 2015 presenterade den sina slutsatser. Ett av de viktigaste förslagen var att ett demokratikriterium skulle införas för länder som Sverige får exportera krigsmateriel till. "Det föreslagna demokratikriteriet kommer att utgöra ett hinder för att exportera till stater som inte lever upp till detta," heter det. -Så bra, tänker man. Då kan vapenexporten

upphöra till diktaturer och auktoritära stater som uppenbarligen inte kan definieras som demokratier.

Men som vanligt i politiken gäller det att noga analysera varje ord. Små förändringar i ordvalet kan ha dramatiska konsekvenser för vad som sedan kommer att styra vapenhandeln lång tid framöver. "Ett hinder" kan tolkas på olika sätt. Det kan betyda ett absolut hinder, men kan också öppna för tolkningen att hinder kan man ta sig över om viljan finns.

Än mer oroad blir man av formuleringen i anslutning till det ovan citerade: "Den politiska helhetsbedömningen blir kvar där utrikespolitiska skäl ska vägas mot säkerhets- och försvarspolitiska skäl." Alltså inget tydligt förbud! Säkerhets- och försvarspolitiska skäl kan ju berättiga en massa undantag och få till följd att ingenting förändras i praktiken. En käftsmäll för dem som i årtal kämpat för anständighetskravet att Sverige ska sluta sälja vapen till diktaturer för snöd vinning och som haft höga förväntningar på utredningen.

Det obekväma ordet diktatur används inte i officiella dokument och uttalanden. Det är "icke-demokratier" frågan gäller. Att definiera en demokrati, därmed en icke-demokrati är en svårighet utredningen kämpar med. Det finns inga vedertagna definitioner. "Länder som allvarligt kränker mänskliga rättigheter" är en definition av en icke-demokrati, men så klart finns det tolkningsmöjligheter även här.

Den ena remissinstansen efter den andra påpekar att utredningen inte formulerar sig tillräckligt skarpt för att export av krigsmateriel till diktaturer tveklöst ska stoppas. Till och med Inspektionen för strategiska produkter ISP, som är den instans som ska tillämpa reglerna, skriver i sitt remissvar: "Det är svårt att se att detta förslag skulle innebära någon skärpning i förhållande till formuleringen i dagens riktlinjer."

Till råga på allt vad oklarheter gäller rapporterades i april från regeringens preliminära lagrådsremiss om vapenexporten att "Sverige inte bör exportera vapen till icke-demokratier". Detta

innebär en klar försvagning jämfört med Kexutredningens "hinder". Att Sverige inte bör exportera vapen till dessa länder är till intet förpliktigande och långt ifrån ett tydligt besked om stopp.

Under tiden finns starka intressen som ser till att exporten av krigsmateriel till länder som styrs diktatoriskt ökar och nya långtgående kontrakt skrivs. Trovärdigheten i regeringens politik för mänskliga rättigheter och demokrati undermineras. Det skaver när en feministiska utrikespolitik kommer på tal så länge vapenexport sker till förtryckande regimer som är i krig och vars kvinnor dessutom inte ens är fullvärdiga medborgare. I Lagen om krigsmateriel står uttryckligen att vapenexporten inte får stå i strid med svensk utrikespolitik. Uppenbarligen gör den det. Regeringen har Politiken för global utveckling PGU att ta hänsyn till, vars kärna är att politiska beslut som fattas i Sverige ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Det gör knappast export av vapen. I Kexutredningen heter det att vapenexport inte får ske av sysselsättnings- eller näringspolitiska skäl. Detta sker uppenbarligen hela tiden. Vapenexporten kan inte leva ett eget liv vid sidan om politiska beslut.

Ett konstruktiv förslag som Socialdemokrater för tro och solidaritet för fram i sitt remissvar till Kex är att tillätta en utredning i samma anda som utredningen från år 1984 "Med sikte på nedrustning – omställning från militär till civil produktion i Sverige". Det pekar framåt och det stödjer vi helhjärtat.

Kexutredningen har nu två år på nacken och regeringens proposition tycks bli fördröjd ännu en gång. Om det betyder att regeringen har svårt att komma till skott så vill vi påminna den om att en majoritet av svenskar kräver ett absolut förbud för export av krigsmateriel till diktaturer och andra länder som allvarligt kränker mänskliga rättigheter. Politikerna får inte svika denna gång.

Uttalande från Stämman i maj

Amnesti för ensamkommande barn och unga

I dag utvisas ensamkommande barn och unga från Sverige till länder trots skyddsbehov på grund av säkerhetsläget i landet dit de utvisas. Ett sådant land är Afghanistan där det enligt UD "råder omfattande brister i respekten för mänskliga rättigheter, säkerhetsläget för civilbefolkningen är allvarligt och väpnad konflikt pågår i flera delar av landet." Dit utvisar Sverige ensamkommande barn och unga, många med en uppskriven ålder och flera helt utan släkt och nätverk, efter att ha tillbringat ett liv i flykt.

Under våren 2017 väntar fortfarande 18 000 ensamkommande på beslut i sin asylansökan. Dessa barn och unga har kommit hit med hopp om att få växa upp utan att utsättas för krigshandlingar och övergrepp. I denna situation är flickor särskilt utsatta.

I Sverige har de unga mötts av en lång väntan på asylprövning. De långa handläggningstiderna gör att de lever i ovisshet, när de hade behövt trygghet och framtidshopp. Beslut om utvisning som fattats har i flera fall varit på felaktig grund och på ett rättsosäkert sätt. Många väljer att gå under jorden när deras asylansökan avslagits.

Sverige ses som en av de främsta företrädarna för mänskliga rättigheter. Det förpliktigar. Vi vill att Sverige ska kunna hålla huvudet högt i kommande förhandlingar i EU om asylrätt och asylpolitik. Att värna asylrätten och erbjuda ett snabbt och säkert utredningsförfarande och gott omhändertagande av dem som kommer till Sverige skall vi självklart kunna leva upp till.

Vi kräver därför:

- att handläggningstiderna för barn och unga avsevärt förkortas. Ge ensamkommande barn och ungdomar företräde!
- att alla beslut som byggt på felaktiga uppskattningar av säkerhetsläget rivs upp.
- att om handläggningstiden för ensamkommande tagit mer än ett år ska de ges amnesti.

RAPPORT SAMT INTRYCK FRÅN CSW/NGO KONFERENS I NEW YORK 8-20 MARS 2015

Två konferenser pågick samtidigt i FN-huset och närliggande byggnader, den formella på ministernivå, samt parallellt den anordnad av NGOs, Non-Governmental Organizations, som delegationen från den svenska kvinnorörelsen deltog i. Ca 45 representanter från olika kvinnoorganisationer utgjorde denna delegation, där jag representerade SKV i gruppen från Sveriges Kvinnolobby.

Temat för konferensen var Beijing +20 – en utvärdering av vad som skett sedan Beijing 1995 gällande jämställdhet inom olika områden, t.ex löner, deltagande av kvinnor inom politiken? Den anordnades av CSW (Commission on the Status of Women), FN:s Kvinno-kommission. Denna är en funktionell kommission under FN:s ekonomiska och sociala råd (ECOSOC) som enbart ägnar sig åt jämställdhetsfrågor. Den har huvudansvaret för policyutvecklingen i fråga om jämställdhet mellan kvinnor och män och att följa upp hur

kvinnors rättigheter efterlevs i medlemsstaterna.

Kommissionen ordnar en två veckors konferens årligen i mars med olika teman för varje år. I år var det ministrar från medlemsländerna som deltog på mötet, inte ambassadörer, vilket gav slutdeklarationen mer tyngd. I år ägde dock inga förhandlingar rum under CSW som den svenska delegationen kunde vara med och påverka.

NGO konferensen bestod av cirka 450 workshops och seminarier som pågick under de två veckorna. Generellt kan sägas att de flesta arrangemangen handlade om Våld mot kvinnor, Prostitution samt Trafficking.

Sveriges formella delegation leddes av Jämställdhetsministern Åsa Rignér, men där ingick också representanter från bl.a Sveriges Kvinnolobby, Rädda barnen, RFSU, Kvinna till Kvinna samt Män för jämställdhet. I förberedelsearbetet inför konferensen uttryckte vi som skulle resa till CSW/NGO

Annelie Kraft. Foto: Margareta Nordh

vårt missnöje till Regeringen att det saknades ett större deltagande från kvinnoorganisationer i den officiella delegationen. SKV stod bakom denna kritik.

Konferensen inleddes med ett stort möte på Apollo Theatre i Harlem med en återblick över vad som skett sedan Beijing 1995. I en panel med kvinnor från olika länder deltog Gertrud Åström, fd ordförande i Sveriges Kvinnolobby. Hennes anförande, liksom flera andra möten som Kvinnolobbyn stod som medarrangör till, utgick till

stor del från Nordiskt Forums slutdokument "Feministiska överenskommelser och krav". Jag kan säga att Nordiskt Forums dokument med sitt rosa omslag, översatt till engelska, var mycket eftertraktat och uppskattat av kvinnor från olika länder. (Kan beställas från SKV). Öppningsmötet avslutades med en 8 mars-demonstration som startade utanför FN-byggnaden och gick till Times Square. FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon talade.

På kvällen 8 mars skulle ett stort arrangemang ha ägt rum på Apollo Theatre med flera inbjudna gäster. Detta arrangemang ägde dock rum senare under veckan i en fashionabel lokal. Temat var "Planet 50-50 by 2030 Step it up for gender equality". Jag fick biljett till denna kväll med musik och talare, bl. a. Ban Ki-moon, Melinda Gates, Hillary Clinton och Ellen Johnson-Sirleaf, Liberias president, som höll ett fantastiskt tal där hon bl.a. sa "Today we celebrate, but we have a long way to go". I dag firar vi, men vi har lång väg att gå.

Mitt deltagande under konferensen var i de arrangemang som Sveriges Kvinnolobby anordnade, t. ex. om den svenska sexköpslagen, det feministiska arbetet i Norden utifrån Nordiskt Forums slutdokument. I samband med dessa möten fick vi svenskar många frågor om Sveriges feministiska regering, sexköpslagen, hur kvinnors deltagande ser ut i det politiska livet, lagar som påverkar kvinnor och familjer, "pappa-månader" m.m. Flera möten anordnades av den svenska delegationen med bl. a. Åsa Regnér som talare. Likaså hade Nordiska Ministerrådet, Nordisk och Baltisk polis, samt de olika nordiska länderna flera möten.

Seminarium om pornografi och prostitution med bl. a. Cherie Jimenez, Per-Anders Suneson, Gail Dines, Julie Bindel och Clara Berglund.

Helen Boylan grundare till My Sisters' Place, en kvinnojour, dit Annlie ordnade ett studiebesök. Foto Colette van Luik

En viktig debatt under både den officiella och NGO konferensen gällde ordet "sex workers". Flera lobbyister försöker få in ordet istället för prostituerade i olika texter. Många kvinnor och organisationer har reagerat kraftigt på detta däribland de flesta svenska organisationer som var närvarande. "Prostitution is neither sex nor work", sade man. Prostitution är varken sex eller arbete.

Många spännande och givande möten skedde med kvinnor och några män från olika delar av världen. Utifrån mina erfarenheter som socialarbetare med kvinnliga missbrukare i Sverige, samt mina resor till New York då jag sett och studerat hur olika Non-profit organizations, Frivilligorganisationer organisationer, arbetar med olika typer av våld mot barn och kvinnor, var det mycket intressant att se hur man arbetar med dessa frågor och problem i olika länder i Nordamerika, Afrika, Asien, Australien och Europa. Jag fick många kontakter och möjlighet att dela erfarenheter från arbetet runt detta.

Det finns oerhört mycket att berätta, men jag vill dela ett intryck från ett möte med temat, fritt översatt, "Kvinnor och teknologi - Effektiv dokumentation av sexuellt våld samt styrkan i berättel-

ser från överlevare av sexuellt våld", ett möte som anordnades av WITNESS. Man visade filmer där flickor/kvinnor från olika länder använder videoteknik som ett medel att få berätta sin historia och dela den med andra. Ett starkt och oerhört effektivt sätt att få fram hur det sexuella våldet ser ut. Dessa filmer har använts i kontakt med polis, domstol och politiker i t. ex. Kenya, Sydafrika och Filippinerna. På detta sätt har medvetenheten ökat och även politiska beslut påverkats gällande våld och sexuellt våld mot flickor/kvinnor.

Till slut vill jag tacka för förtroendet att få åka till CSW/NGO i New York. Det har varit oerhört givande för mig och jag hoppas att jag kunnat förmedla lite av alla de starka, gripande, upprörande, men också stärkande möten med kvinnor från stora delar av världen som jag fick uppleva under 2 veckor i mars i New York.

Vill avsluta med ett citat från den amerikanska skådespelaren Patricia Arquette i sitt tal under "Planet 50-50 by 2030" kvällen. "We need action to see change. Who is responsible for this change? You are. I am." Vi behöver handling för att få förändring. Vem är ansvarig för att en förändring sker? Du är det. Jag är det.

Annelie Kraft

Porren – elefanten i rummet

Rapport från en konferens om pornografi och några tankar kring temat

Den 7 juni 2017 höll Unizon en konferens under temat "Porren - elefanten i rummet" på hotell Clarion Sign i Stockholm. Föreningen Unizon samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och jourer som arbetar mot sexuella övergrepp. Med över 7000 medlemmar är jourerna Sveriges största folkrörelse för ett jämställt samhälle fritt från våld och för kvinnors och tjejers sexuella rättigheter. Att pornografin denna gång var föremål för en konferens berodde på att ämnet alltför länge befunnit sig i skymundan. Nu skulle det fram i ljuset och bli grundligt skärskådat inför en publik på 175 personer, de flesta yngre kvinnor.

Huvudtalaren Gail Dines, professor i sociologi och women's studies vid Wheelock College i Boston satte ämnet under luppen på ett medryckande sätt och drog ner den ena applådasken efter den andra. Det var en härlig känsla att få lyssna till en talare som inte är rädd att säga rent ut vad pornografin verkligen handlar om. I skrifter och föreläsningar fokuserar hon på sexualiseringen av vår kultur, hur pornografins kvinnosyn populariseras och normaliseras och hur detta påverkar oss alla på ett skadligt sätt.

Gail Dines

Gail talade i en och en halv timme och gav en stor mängd exempel på hur pornografin förnedrar, våldtar, smäddar och misshandlar kvinnor. I pornografin finns ingen jämställd sexualitet. Där är kvinnor totalt underordnade män.

Ju längre jag lyssnade till denna skräckinlagande information desto mer bekant blev jag med det jag fick höra. Jag kom dit som förutsättningslös lyssnare och gick därifrån konstaterande att så gott som allt som Gail Dines visade fram tog vi upp redan på 1970- och 80-talen. Den stora skillnaden ligger i de allt mer omfattande spridningsmöjligheter som pornografin har fått genom internet.

Även på den tiden gick amerikanska feminister i täten för kampen mot pornografin. Kathleen Barry hävdade att vår kultur är genomsyrad av den sexuella sadism som pornografin har kommit att präglas av. Andrea Dworkin underströk att pornografin är förbunden med våldtäkt och andra former av våld mot kvinnor. År 1982 analyserade jag ett antal "sexbrev" skrivna av herrtidningsläsare. Brevet visade tydligt hur påverkat skribenternas språkbruk var av de pornografiska artiklar de hade läst.* Men redan vid sekelskiftet 1900 såg feminister pornografin som skadlig för samhället och särskilt för de unga männen. Ina Rogberg med flera andra vitabandister tog upp kampen mot "vykortet", de s.k. franska kort med mycket sexuellt utmanande bildmotiv som spreds över hela Europa. Ina Rogberg talade ofta om hur allt, till och med formen på så praktiska ting som bläckhorn, gavs en sexuell prägel.

Min uppfattning är att den av Gail Dines beskrivna sexualiseringen av vår kultur påbörjades redan i slutet på 1800-talet, fick ett starkt uppsving på 1960-talet genom att lagen mot pornografi avskaffades och en viss nedgång i mitten av

1980-talet när AIDS upptäcktes för att åter hämta kraft och frodas med god hjälp av internet.

Arbetet mot pornografi och prostitution har gått parallellt med arbetet för kvinnans frigörelse på andra områden. Men det har alltid funnits de som försvarar pornografin, de som ivrigt förnekar dess skadeverkningar och de som inte vill ta i denna smutsiga fråga. Den som vågar göra det har ofta kallats "sexualfientlig", "manshatare" o.d. Medan stora framgångar har nåtts på flera andra reformområden, har utvecklingen stått mer eller mindre stilla, när det gäller pornografins vara eller icke vara. Efter kampanjen mot porr och prostitution som leddes av folk från FIB Kulturfront och som jag själv deltog i på 1980-talet, fick vi förbud mot barnpornografi. I stort sett avstannade arbetet mot all annan pornografi. Endast Kvinnofronten kämpade oförtrutet vidare. Men dialogen och analysen fortsätter. Det visar det bifall som Gail Dines och de andra talarna fick av Unizonkonferensens publik.

S.k. sexköp har kriminaliserats, men det är fullt tillåtet att köpa pornografi, vilket endast är en annan form av sexuell tillgång till kvinnors kroppar. Genom de bilder på kvinnor som pornografin erbjuder kan män skaffa sig sexuell upphetsning och tillfredsställelse. Men bilderna kan användas till mer. De ger män möjlighet att titta på, bedöma, värdera, jämföra, skratta åt, gyckla med kvinnokroppar. Män som konsumerar pornografi får en otillbörlig insyn i den kvinnliga kroppen, en insyn som tidigare varit förbehållen gynekologer. Män kan syns emellan diskutera och analysera ting som inte angår dem det minsta. Det ger män i allmänhet en makt över kvinnor som de aldrig tidigare haft.

Allt detta är ett mycket tivelaktigt privilegium som alla män i vår kultur kan använda sig av om de vill. Därför betraktas fri tillgång till pornografi som ett uttryck för demokrati. Den stackars man som inte har en chans att få ligga med en pangbrud, kan i alla fall få göra det i fantasin.

Detta påstående leder till frågan: hur är det möjligt att produktion och distribution av pornografi kan tillåtas i ett demokratiskt samhälle? Vi strävar efter jämställdhet mellan män och kvinnor på alla områden. Principen allas vår rätt att forma vårt samhälle och vårt eget liv är rättesnöret för vår feministiska regering. Men, kan unga män som har använt porr från så tidig ålder som elva, tolv år och insupit den kvinnosyn som pornografin förmedlar, verkligen se unga kvinnor som jämställda i arbetslivet och i samhällsbygget? Kan de unga kvinnor som vet, att deras manliga kompisar, arbetskamrater och pojkvänner har tittat på porr i årtal med allt vad det kan innebära, verkligen känna sig och betrakta sig som jämställda med dem? Måste det inte nästan kännas som att leva i polygami, när en vet att ens partner har huvudet fullt av andra kvinnors kroppar? Är det därför så många unga kvinnor mår dåligt och är missnöjda med sitt utseende? Är det bra att barn avlas av män som fått erektion med hjälp av våldspornografi? Kommer inte rätt och okultiverat mansspråk från den kvinnoförnedrande pornografin? Hur skulle det kännas att leva och umgås med män som i årtal

har läst och studerat fascistisk och rasistisk propaganda? Nog tror vi att den litteraturen har påverkat deras personlighet och sällsliv. Varför skall vi då inte tro att pornografins propaganda för våld, förakt och hat mot kvinnor också påverkar läsare och tittare?

Dagen efter Unizons pornografikonferens skulle Gail Dines ha ett möte med vår jämställdhetsminister Åsa Regmér. Jag vet inte hur mötet avlöpte, men jag hoppas innerligt att det resulterar i att vår regering kommer till insikt om att pornografi inte kan existera i ett jämställt och demokratiskt samhälle och agerar därefter.

I övrigt kan tilläggas att konferensen inte diskuterade frågan om förbud mot produktion och distribution av pornografi. Dock framstod det ganska klart att något sådant förbud just nu inte finns i Unizons verksamhetsplan.

**Se Läsarnas sexbrev: De kunde handla om borrhälsmaskiner.*

RFHL-kontakt,

narkotikapolitisk tidskrift nr 2-3 1982 s 26-27, 47. Kan hämtas på min hemsida: hjordislevin.se

Hjördis Levin

ERIK SANDBERG JAKTEN PÅ DEN FÖRSVUNNA SKATTEN

Många hyser föreställningen att Sverige är ett högskatteland, ett näst intill socialistiskt snällsamhälle där vi tar från de rika och ger till de fattiga. Men sanningen är att det var länge sedan Sverige var ett av världens mest utjämnande välfärdsländer. Nu kännetecknas i stället svensk skattepolitik av sin generositet mot de allra rikaste. När amerikanska skattesänkarlobbyen listar de förmånligaste länderna för storföretag och investerare att placera sina pengar i, toppar Sverige listan tillsammans med länder som Nya Zeeland och Schweiz.

Så hur gick det till när Sverige blev ett skatteparadis för de rika? Hur lyckades politikerna avveckla arvs- och förmögenhetsskatt och samtidigt behålla en av världens högsta skatter för låg- och medelinkomsttagare? Och vad händer med den svenska välfärden när de som har mest betalar allt mindre?

I Jakten på den försvunna skatten berättar journalisten Erik Sandberg historien om hur det svenska skattesystemet byggdes om. Sandberg ger läsaren

en populärvetenskaplig översikt av aktuell ekonomisk forskning och en introduktion till debatten i andra länder. Med engagemang och kunnighet lyckas Sandberg skriva något så ovanligt som en överraskande äventyrsbok om svensk skattepolitik.

Texten är från presentationen av boken på Bokus hemsida. Men Titti Wahlberg har läst den och gjort en sammanfattning av varje kapitel. Mycket informativt – kan rekvireras från skvgoteborg@gmail.com. Men skaffa gärna boken!

**FEMINISM
ÄR BRA FÖR ALLA**

DEMONSTRATION INTERNATIONELLA KVINNODAGEN 8 MARS

15.30 Samling på Stortorget i Lund. 16.00 Gemensamt demonstrationståg.
Återsamling på Stortorget för tal och musik med avslutning cirka kl 17.15.
17.30 Paneldebatt om jämställdhet på Stadsbiblioteket, arrangeras av Zonta.

Arrangörer: Kvinnojouren Lund, Tjejjouren, Zonta, Noomi, Soroptisterna, Freethem, Tillsammans för Lund, Svenska Kvinnors Västerförbund

Bok och biblioteksmässan Internationella torget

Även i år finns SKV med på Bok och Biblioteksmässan i Göteborg i månadskiftet september - oktober.
Välkommen till följande programpunkter på Stora scenen:

Ingela Mårtensson i förra årets monter

1. Operation 1325 tillsammans med *Kvinnor för fred*. Är det bara män som kan skapa fred?

Operation 1325 – kräver makt åt kvinnor i fredsprocesser. FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 lyfter fram kvinnor som viktiga aktörer för hållbar fred och mänsklig säkerhet.

Samtidigt betonas kvinnors särskilda utsatthet i konflikter. Vilka konkreta åtgärder arbetar riksdagen med för att genomföra resolution 1325? Vad har Sveriges plats i säkerhetsrådet hittills lett till?

Samtalsledare Birgitta Rang

Två parlamentariker diskuterar. *Birgitta Olsson* en av dem.

Tid: Söndag 1 oktober, 10.40 - 11.10.

2. Stiftelsen Fistulasjukhuset

Varför Fistulasjukhusets verksamhet är så viktigt för kvinnorna i Etiopien.

Samtal med *Maria Gårdemyr*, grundare av Green Lamp som förmedlar solcellsväskor till byar på landsbygden. Samtalsledare Kerstin Engle.

Tid: Torsdag 28 september kl 15

Roligt om vi får en påhälsning!
tors 28 september –
sön 1 oktober

Förra årets monter

Hur vill du ha SKVs internbulletin, SKVibben kallad?

Du kan få den som mail eller i pappersformat i brevlådan. Skicka ett meddelande till skvgoteborg@gmail.com om du har internet så är vi säkrare på att det blir rätt.

Vi glömde....

Vi glömde att informera i förra Skvibben om resultatet av konstlotteriet som Fistula-stiftelsen anordnade förra året. Det var en stor satsning, särskilt från vice ordförande Anita Lilja Stenholms sida som samlade in de många fina tavlorna och skulpturerna. Lotteriet inbringade nästan 300 000 kronor, varav SKV bidrog med 26 000 kronor. Fantastiskt! Stort och varmt tack till er som köpte lotter. Även om ni inte vann gör pengarna stor nytta i verksamheten i Etiopien.

Om du glömt.....

Medlemsavgiften!

Plusgiro: 50 50 05-9

Avgiften är valfri från 50 kronor.

Kontakt
Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Linnégatan 21
413 04 Göteborg
skvgoteborg@gmail.com
tel: 0702-829080

Kolla gärna på vår hemsida
svenskakvinnorsvansterforbund.se

Vi finns även på facebook
Svenska Kvinnors Vänsterförbund

Ordförande har ordet

Så hittade den norska Nobelkommittén äntligen rätt i år med sitt fredspris! Enligt Nobels testamente ska priset gå till ”den som har verkat mest eller best för folkens förbrödande och afskaffande eller minskning av stående armeer samt bildande och spridande af fredskongresser”, inte till människor som gjort mänskligheten gott i största allmänhet, såsom det ibland tolkas. Priset gick alltså till Ican som arbetar för en kärnvapenfri värld och därmed till alla oss som också är med i kampen. Ännu ett skäl att plocka fram champagneglasen har varit FN resolutionen som antogs den 7 juli att förbjuda kärnvapen. Det är inte värdigt länder som säger sig vara fredsälskande att ruva på vapen som kan förinta hela mänskligheten om det vill sig illa. Och inte är våra nuvarande världsledare

av den kaliber att man kan slå sig till ro med sakernas tillstånd. Nu rör det på sig. 122 länder har skrivit under FN- resolutionen och även om kärnvapenländerna inte är bland dem, är resolutionen ett uttryck för att omvärlden inte godkänner deras kärnvapeninnehav, ställer dem i skamvrån och sätter press på dem att arbeta seriöst för nedrustning.

Sverige har deltagit aktivt i resolutionens tillkomst, inte minst genom nedrustningsambassadören Eva Walders arbete. Nästa steg är att regeringen skriver under avtalet resolutionen, som sedan ska godkännas av riksdagen. Sorgligt nog ansåg sig inte regeringen kunna skriva under direkt, såsom 51 andra länder

har gjort. Istället har en utredning tillsatts som ska grunna på vilka konsekvenser avtalet kan få för Sveriges förhållande till andra stater. Starka påtryckningar utövas från USA och andra kärnvapenmakter inom NATO att inte skriva på. Nu mobiliserar fredsrörelsen för att utredningen snabbt ska avklaras och att Sverige inte sviker sin tradition av arbete för nedrustning utan skriver under resolutionen, förhoppningsvis i sällskap med allt fler nationer. Kärnvapenepoken ska tillhöra historien!

Det är tacksamt att få utvärderingar av vad som faktiskt händer inom jämställdhetspolitiken. Går det framåt, bakåt eller står det stilla? Regeringens egen uppfattning sammanfattas nästa sida. Läs! Och perfekt tajmat inledde KSAN:s föredrag om flickors utsatthet veckan #metoo. Hjärdis dokumenterade! Även om man förundras över att så många ”inte förstått” omfattningen av sexuella trakasserier har veckans uppståndelse varit nyttig.

IaH

Regeringens jämställdhetspolitiska mål

I april 2014 tillkallade regeringen en särskild utredare för att bland annat ”följa upp och bedöma effektiviteten och måluppfyllelsen i jämställdhetspolitiken, samt bedöma effektiviteten i jämställdhetsarbets politiska genomförande”.

Jämställdhetsmålet är att ”flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv”.

Jämställdhetsutredningen lämnade sitt betänkande *Mål och myndighet i en effek-*

tiv styrning av jämställdhetspolitiken (SOU 2015:86) till regeringen den 7 oktober 2015.

Regeringens synpunkter på utredningens förslag redovisas i skrivelsen *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*. Den är en imponerande läsning om vad som har skett på jämställdhetsområdet under de senaste decennierna. **Hur ser utvecklingen rörande jämställdhet ut 2004- 2014?**

Utredningens resultat

Angående **makt och inflytande** har vi fått en jämnare könsfördelning inom politiken (40-60 %) och den statliga förvaltningen, men mäns dominans på centrala maktpositioner i politiken, offentlig förvaltning och i näringslivet består. Andelen kvinnor i riksdagen har minskat två val i rad samt även i riksdagsutskotten.

Inom det privata **näringslivet** har vissa framsteg gjorts, antalet kvinnliga chefer har ökat, men män dominerar fortfarande i

Sveriges första feministiska regering. Bild tagen på Harpsund

styrelser och bland chefer.

Inom **högre utbildning och forskning** är den manliga dominansen markant. Andelen kvinnliga professorer har ökat från 14 till 24 %, men det är långt kvar till jämn könsfördelning. Endast bland doktorander finns en sådan.

Även på **kultur- och mediaområdet** är mönstret detsamma som i samhället i stort. Kvinnorna deltar på de flesta områden, men inte högt upp i hierarkierna.

Angående **ekonomisk jämställdhet** har kvinnors arbetstid ökat, men kvinnor arbetar mer deltid än män, vilket ger lägre inkomst och pension samt försämrar kvinnors löneutveckling och möjligheter att göra karriär. Inom samma sektor och yrke har kvinnor och män olika positioner. Kvinnor finns främst inom vård och omsorg. Män är i majoritet inom tekniska och manuella yrken. Fler kvinnor arbetar inom manliga yrken än män inom kvinnliga yrken.

Kvinnors löner fortsätter att vara lägre än mäns. När man har räknat bort alla faktorer som kan orsaka löneskillnader "kvarstår en oförklarad löneskillnad mellan könen om cirka 5,8 procent sett till arbetstiden som helhet." Denna skillnad har bara minskat med 1 % sedan 1996. Arbeta utfört av kvinnor och arbete utfört av män värderas olika.

När det kommer till **utbildning** presterar flickor bättre i både grundskolor och gymnasieskolor. Att könsuppdelningen på gymnasieskolans olika linjer fortfarande är ojämn hänger ihop med utbildningsbakgrund och ytterst med klasstillhörighet. Barn till lågutbildade föräldrar återfinns ofta på yrkesprogram med tydlig kvinnorespektive mansdominans. Barn till högutbildade föräldrar väljer ofta program som leder till universitet och högskola.

Fler kvinnor läser vidare på **högskolan** samtidigt som utbildningsgraden fortsätter att vara könssegregerad. Under de senaste

tio åren har fördelningen legat konstant på 60 % kvinnor och 40 % män. Flickor och kvinnors högre utbildning har dock inte fått några tydliga effekter för deras ställning i arbetslivet och har inte lett till högre löner. Kvinnor får alltså sämre avkastning på sitt humana kapital än vad män får.

Inom det **obetalda hem- och omsorgs-**

betet finns fortsatt stora skillnader mellan kvinnors och mäns uttag av föräldraledighet och även av ledighet för tillfällig vård av barn. Kvinnan tar ut 3 gånger så många dagar med föräldrapenning som män. Kvinnornas andel har dock minskat från 83 % till 75 %. Kvinnor är lediga i drygt 13 månader under barnets första år varav 9,5 månader med föräldrapenning. Motsvarande siffror för män är 3,5 månader varav två månader med föräldrapenning. Föräldrapenningens nuvarande utformning tenderar att snarare hämma än främja jämställdhet mellan könen. Män med låg inkomst tar ur mindre föräldraledighet medan kvinnor med låg inkomst inte avstår från föräldrapenning. Skillnaden mellan den tid kvinnor och män lägger ner på hemarbete har minskat över tid, men det går inte att fastslå att männen tar ett motsvarande större ansvar, utan på att kvinnor lägger ner allt mindre tid på dessa sysslor.

Angående **hälsa** har kvinnor, eller uppger sig ha, sämre hälsa än män. Framför allt gäller det kvinnor med kort utbildning. Kvinnor, särskilt unga kvinnor, uppger oftare än män att de lider av ångslan, oro och ångest. Normer om maskulinitet påverkar mäns fysiska, psykiska och sexuella hälsa (tar risker, dröjer med att söka vård). Utbildningsgrund, socioekonomisk situation, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet och förekomsten av våld påverkar både mäns och kvinnors hälsa. Kvar står det faktum att kön alltjämt är en viktig faktor i relation till andra faktorer.

"**Mäns våld mot kvinnor** skall upphöra" är regeringens sjunde delmål på vägen mot jämställdhet. Enligt Jämställdhetsutredningen är kvinnor utsatta för våld i samma eller möjligen något högre utsträckning än för tio år sedan. Den största ökningen rör andelen kvinnor som uppger att de har utsatts för sexualbrott. Samtidigt visar utvecklingen att mäns våldsutsatthet

minskat eller är fortsatt låg. Kvinnor och flickor drabbas också i högre grad än män och pojkar av kränkningar och hot om våld på digitala kanaler. Anmälningar av både misshandelsbrott och sexualbrott har ökat, medan lagföringen inte har ökat i motsvarande takt. För grov kvinnokränkning har både anmälningar och beslut om lagföring minskat.

På grund av att det saknas underlag om **hedersrelaterat våld och förtryck** går det inte att bedöma utvecklingen på det området. En studie från år 2000 visade att ungefär 7 % av unga kvinnor och 4 % av unga pojkar levde med begränsningar i förhållande till äktenskap och/eller att familjen ställde upp villkor för val av partner.

Antalet individer i **prostitutionen** bedöms ha halverats sedan 1995, medan tillgängligheten har ökat bl.a. genom annonsering om sexuella tjänster på internet. Majoriteten av kvinnor som säljer sex kommer från andra länder och deras antal har ökat över tid. Anmälningar och lagföringar rörande köp av sexuella tjänster har ökat, men någon liknande trend för människohandel för sexuella ändamål går inte att skönja.

Våld i arbetslivet har knappast förändrats för män och kvinnor. Kvinnor är dock mer utsatta än män för våld, hot och sexuella trakasserier oavsett yrke och branscher.

Utredarens förslag

Det här utredningsresultatet är inte särskilt överraskande utan låter ungefär som de flesta av oss har tänkt, att så här ser det ut. Utredaren är heller inte nöjd utan ställer en rad viktiga förslag till fortsatt arbete. Jag nöjer mig här med att nämna ett par av dem: **Inrättandet av en myndighet**, som skall ansvara för uppföljning, analys, samordning, kunskap och stöd utifrån de jämställdhetspolitiska målen. Sommaren 2017 tillsatte regeringen en myndighet, enligt utredarens förslag. Den skall ha sitt högkvarter i Göteborg och starta sin verksamhet i början av 2018. Den skall även fördela bidrag till jämställdhetsprojekt som för närvarande *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor* (MUCF) ansvarar för. **Jämställdhetsrådet skall omorganiseras** till ett Sakråd så att det skall bestå av sakkunniga i stället för av ombud från olika organisationer. Syftet med förändringen är att den kompetens i olika jämställdhetsfrågor som finns inom de ideella organisationerna skall komma regeringen till godo på ett bättre sätt än hittills. SKV har anmält intresse av att delta.

Hjördis Levin

Vi måste protestera mot Natos övningar i Sverige!

Tal av Pia Risan i Skellefteå i september 2017

Mitt namn är Pia Risan och jag talar för SKV, Svenska kvinnors vänsterförbund som är en organisation som bildades 1914. 2014 firade vi 100 år av kvinnokamp och jag citerar Elin Wägner som sa: "Mänskligheten måste avskaffa kriget innan kriget avskaffar mänskligheten".

SKV är en partipolitiskt obunden, feministisk och pacifistisk organisation. Som föreningens representant deltog jag i kvinnokonferenserna Nordiskt Forum i Oslo 1985, i Åbo 1994 och i Malmö 2014. I Oslo och Åbo medverkade jag med sång, diktläsning och andra kulturinslag tillsammans med min son Andreas som spelade fiol. Jag deltog även i demonstrationen i maj i Göteborg mot militärövningen Aurora.

Natoövningarna och världslandsavtalet innebär att främmande makt övar i vårt land. Aurora är namnet på morgonrodnadens gudinna från den grekiska mytologin. Det känns som en skymf att militären använder det namnet. Övningarna kallas nationella men de innebär att vi närmar oss NATO med stormsteg. Vart tog Sveriges neutralitet vägen? Hur neutralt var Sverige under andra världskriget? Vi håller på att tappa vår stolthet något som uttrycks i konstverket med flaggstången som tappat potensen.

Även rymden militariserar – av bl.a. drönare. Det måste vi tala om och protestera mot. Men en svensk tiger. Vår rädsla för ryssen och bristen på protester gör att kriget kommer närmare.

Jag vill citera Cynthia Enloe som skrivit i vår bok *100 år av kvinnokamp*. Hon är professor i statsvetenskap i USA och mycket av hennes forskning handlar om att förstå genusmönstret i den militaristiska kultur som genomsyrar även det civila samhället och som gör att vi ständigt förbereder oss för krig.

Att bli militär ses som bevis på manlighet, men militarisering beskrivs mestadels utan tanke på kön, vilket gör att analysen av militära processer blir ofullständig. Att militarisering är normalt och bra för ett lands ekonomi är en vanlig självbild hos både individer och hela länder. NATO:s utvidgning är en del av den globala militariseringen, liksom militariseringen av EU. Båda strukturer är intimt sammankopplade.

Ställda inför påståenden om militariseringens både nödvändighet och nytta måste vi fråga oss: Hur hade man kunna agera för att undvika krig? Våld föder våld. Skall verkligen tvister mellan länder avgöras genom att den starkare vinner?

Är kvinnor fredligare än män? Det är en fråga som ofta ställs. Cynthia menar att det är relevant att påpeka att de flesta militärer är män, liksom de som tar beslut och förbereder krig. Det är relevant att tala om patriarkat och manlighetsideal. Men att döda är ingen medfödd manlig instinkt. Traumatiserade soldater som återvänder från krig är

bevis på att de tvingats bete sig omänskligt.

Kvinnor drabbas hårt av krig, det vet vi. Men kvinnor är inte bara krigsoffer. De utgör också en del av det militära maskineriet och är även soldater. De flesta finns inom stödfunktioner som sjukvård och i prostitution i anslutning till militära anläggningar. Cynthia Enloe har skrivit en bok där hon försöker förstå kriget i Irak ur ett feministiskt perspektiv. Om vi inte som hon försöker se könsmonster i det som sker i samhället, i krig liksom i fred, kommer vi inte att till fullo förstå vad krig är. "Feminism makes you smarter", säger Cynthia.

Är det någon idé att protestera mot militarisering? Ja, det anser jag. Här ger jag bara ett exempel: När USA ville utplacera långdistans missiler i Tjeckien 2008 växte en framgångsrik proteströrelse fram som börjat med en handfull aktivister. Det slutade med att Obama avbröt de kontroversiella planerna.

Jag avslutade mitt tal med att läsa Zaida Hagmans dikt som finns på sidan 124 i vår bok "100 år av kvinnokamp". Läs den!

Protester mot Aurora i Göteborg

En aktivisthelg genomfördes i Göteborg 15-18 september, med 3 500 i demonstrationståg och gediget program på Götaplatsen med bl a Michael Wiehe. Därtill en heldag med seminarier plus en icke-vålds manifestation ute vid Säve flygfält där trupper tidigare samlats. Fredsam, nätverk för fredsrörelsen i Göteborg där SKV ingår, bestämde sig för att ha informationstålt i Brunnsparken hela första Aurora veckan, för att synas på stan och nå ut till göteborgarna. Maken till ombytligt väder hade vi sällan upplevt! Detta blev min protestvecka mot Aurora.

IaH

Nej till Aurora i solsken

och i regn.

Årets Bok och Biblioteksmässa

Som så många år tidigare har SKV deltagit i Bok & Biblioteksmässan i Göteborg, Internationella torget. **Stiftelsen Fistula sjukhuset**, där SKV är en av 8 medlemsorganisationer, hade sin sedvanliga monter med information om sjukhusets verksamhet och handarbeten till försäljning. Där fanns förstås också boken *A Hospital by the River*, som genom Dr Catherine Hamlin berättar om hur hon och hennes man Reginald, erfarna gynekologer och obstetrikare från Australien, enorma svårigheter till trots, byggde upp ett sjukhus i Etiopien för att möta det ofantliga behovet av vård till kvinnor, många väldigt unga, som skadats i svåra förlossningar.

Maria Gårdemyr v. Kerstin Engle h

Monter på Internationella torget ger en programpunkt på Stora scenen. I år samtalar **Kerstin Engle** från styrelsen med **Maria Gårdemyr** från en organisation med bas i Schweiz som placerar ut solcellsväskor i avlägsna byar i Etiopien där elektricitet saknas. Väskorna ger ljus på kvällar och nätter. Att förlösa en kvinna i stearinljus är en barnmorskas mardröm, men en allt för vanlig erfarenhet för de barnmorskor som kan finnas utanför större samhällen. Green Lamp heter Marias organisation som samarbetar med Hamlin Fistulas sjukhusfilialer, mest i norra delen av landet. En väska kostar ca 30 000 kr och hitintills är ca 225 väskor utplacerade.

SKV deltog även i **Operation 1325:s monter** som en av fem medlemsorganisationer. Operation 1325 arbetar för att FN:s Resolution 1325 om Kvinnor, fred och säkerhet implementeras

och efterlevs. Resolutionen, som är bindande för alla medlemsstater, främjar kvinnors deltagande i fredsprocesser. Det är inte bara männens angelägenhet att förhindra väpnade konflikter, att få slut på dem som ändå bryter ut och att planera för återuppbyggnad under en kommande fred. Resolutionen handlar också om kvinnor som offer i krig.

Kring detta diskuterade en panel av riksdagskvinnor, Birgitta Ohlsson (L), Carina Ohlsson (S) och Annika Lillemets (MP). Samtalsledare var Aase Smedler från Kvinnolobbyn. Rubriken var "Är det bara män som skapar fred?" Så här resonerade man:

Aase Smedler SKL, Carina Ohlsson S, Annika Lillemets MP

Ska kvinnor ha något att säga till om i fredsförhandlingar måste de ha maktpositioner. Det får de inte utan att man bygger jämställda samhällen underifrån. Det är en långsiktig målsättning. Det ska inte bara vara nationer med en feministisk agenda som trycker på.

Under tiden får vi göra vad vi kan, t.ex. genom vår position i Säkerhetsrådet, ställa frågor om vad som görs som alla stater måste formulera svar på, skapa allianser. Hur bygger vi en fredskultur? Annika Lillemets påminde om Barbara Lee, amerikansk kongressledamot som varje år lägger fram en motion om att skapa ett fredsdepartement ledd av en fredsminister som ska arbeta med att utveckla ickevåldsmetoder och medling istället för att lita till vapen för att lösa konflikter. Så skulle vi kunna göra i Sverige. Mer pengar till fredsundervisning, mindre till försvaret.

Jag fick höra för första gången att även Kanada numera säger sig ha en feministisk utrikespolitik. Glädjande att det smittar av sig!

IaH

KSAN:s ordförandekonferens den 16 oktober

I inbjudningen står det att "viktiga frågor kring organisationens kommande inriktning" skulle diskuteras på konferensen den 16 oktober. Som exempel nämndes "vad som är mest angeläget idag och hur vi skall gå vidare". Organisationerna hade ombetts skicka in sina synpunkter i förväg. Ett sextiotal personer var närvarande. Vid uppropet visade det sig att nästan ingen föreningsordförande var där. De flesta var ersättare, ett fåtal vice ordförande i sin förening. En enda förening hade skickat in synpunkter i förväg. När deltagarna uppmanades att komma med synpunkter och förslag till verksamhet för det kommande året var tystnaden nästan kompakt.

Idétorkan verkar sålunda vara ganska omfattande i de 38 medlemsföreningarna. Vad beror det på? Är inte kvinnors missbruk

en viktig feministisk fråga? Är det inte en jämställdhetsfråga? Det kan ha varit så, att de som deltog i konferensen som ersättare inte hade blivit informerade av ordföranden om att synpunkter skulle lämnas in i förväg. Dock har varje förening ansvar för att vara aktiv medlem i KSAN, en välskött paraplyorganisation som gör en stor insats på det område den har åtagit sig att verka.

Men nu till konferensens övriga programpunkter som i stort gällde unga flickor och mammor.

Nina Rung, kriminolog och barnrättsexpert talade om "Ut-satthet för sexualbrott - unga tjejers vardag." Redan i småbarns-åldern drabbas flickor av den ojämställdhet som råder i samhället i övrigt. När pojkar bråkar med flickor får de höra att "sådana

Nina Rung

är pojkar”, ”han menar inte så illa”. När pojkar slår och bankar på flickor för de höra att ”det är hans sätt att visa att han gillar dig”. Flickor lär sig följaktligen att överse med och tåla pojkars otrevliga beteende och att betrakta slag och trakasserier som ömhetsbetygelser. Är det konstigt att flickor senare utsätts för sexualbrott och annat våld och misshandel? Därtill kommer att de flesta pojkar konsumerar pornografi från tolv års ålder, en form av indoktrinering som ytterligare för-

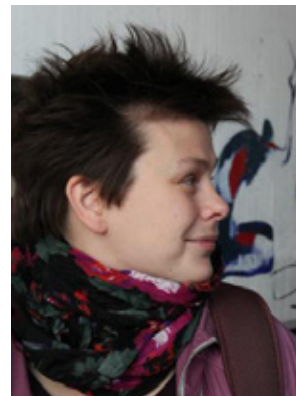
stärker deras uppfattning om flickor som underordnade varelser som de kan göra som de vill med utan att bli straffade.

Men feminismen då? Har den inte haft något inflytande på de unga flickornas situation? Tydligt inte. Kvinnorörelsen har sysslat mest med att befärma den vuxna kvinnans frigörelse och karriärmöjligheter. Tanken har väl varit att den emanciperade kvinnan överför sin egen frigörelse till sina döttrar och upp-

fostrar sina söner till jämställdhet. Den tanken var god, men har uppenbarligen inte omsatts i praktiken. Det märkte ett gäng kvinnliga forskare och beslöt sig för att göra något åt saken.

Filosofie doktor **Bodil Formark** gjorde en intressant framställning kring ämnet ”Några reflektioner kring framväxten av nordisk flickforskning och flickors livsvillkor i Norden”.

Bodil är forskare, historiker och samordnare för FlickForsk! Nordic Network for Girlhood Studies vid Umeå Centrum för Genusstudier. Flickforskningen har pågått sedan 2008 och sysslar bland annat med att undersöka vilka faktorer som påverkar flickors liv och valmöjligheter.

Bodil Formark

Hjördis Levin

Kvinnolobbyns ordförandekonferens och 20 årsfirande 14 okt

Kvinnolobbyn, paraplyorganisation för drygt 40 kvinnoorganisationer i Sverige, hade ordförandekonferens ett par dagar tidigare, ett möte som på kvällen slutade med en hejdundrande fest på Slottsbacken 8 då man firade 20 års jubileum. På konferensen diskuterades även här kommande verksamhetsplan. Ett förslag fanns redan att bearbeta, vilket skedde i form av work shop, något som aktiverade oss alla. Kanske något för KSAN att fundera på. Vi fick vi även pröva på att syna en kommunalbudget ur jämställdhetsperspektiv, en tankeväckande övning.

Även Kvinnolobbyn visade sig brinnande aktuell i frågan om sexuella övergrepp inför #metoo kampanjen som följde. Lobbyn förbereder deltagande i FN:s årliga kvinnokonferens i mars nästa år. Ett tema är kvinnor och media, där förföljelse och näthat är en viktig ingrediens. Lobbyn har skickat in en skrivelse med analys och krav som vi återkommer till.

IaH Generalsekreterare Clara Berglund förbereder kvällens fest.

40 års fängelse för missfall

I El Salvador liksom i grannlandet Nicaragua råder totalt abortförbud. Det spelar ingen roll om moderns liv är i fara, om hon bara är 11-12 år gammal, om fostret är livsodugligt eller om graviditeten är ett resultat av våldtäkt eller incest. Vid minsta misstanke om abortförsök riskerar modern ett långt fängelsestraff. /Vårdpersonal vågar inte hjälpa en kvinna som kommer in till lasarettet blödande från underlivet, då de också riskerar fängelse och att bli av med sin legitimation. Det händer att kvinnan ligger och förblöder samtidigt som läkare och barnmorska känner sig frustrerade och bakbundna.

Detta är vad som hände **Maria Teresa Rivera** i november 2011. Hon vaknade av buksmärtor och tog sig ut till latrinen utanför huset och märkte då att hon blödde kraftigt. Till slut förlorade hon medvetandet. Hennes svärmor, som hon bodde hos, tog henne till sjukhuset. När hon vaknade upp var hon bunden i sjukhussängen med handbojor, omgiven av poliser, som anklagade henne för mord. Hon bad förgäves om att bli undersökt som bevis för att hon inte försökt att göra abort. Hon visste inte ens om att hon var gravid. Nästa dag fördes hon fortsatt blödande till häktet, där hon blev liggande på cementgolvet i

en liten cell som var så full av andra kvin-

Maria Teresa får veta att hon är fri. I handen fotot på sonen.

nor att de fick ligga ner i skift. I juli 2012 dömdes Maria Teresa till 40 års fängelse för "mord under försvårande omständigheter". Hon berättar att det kändes som att livet tog slut. Hon tänkte på sin son som var 6 år när hon häktades.

Maria Teresas liv har tidigare inte heller varit en dans på rosor. När hon var fem år försvann hennes mamma under inbördeskriget. Pappan var frånvarande. Hon och hennes tre syskon fick bo hos släktingar och arbeta med att sälja frukt på marknaden. Hon fick knappt någon mat. Hon berättade för mig att medan släktingarna åt kyckling så fick hon hålla tillgodo med tortillas med salt. Maria Teresa ville gå i skolan och började mot släktingarnas vilja på en kvällsskola för vuxna. Hon hade förstått att utbildning var viktigt.

En kväll på väg hem blev hon våldtagen, åtta år gammal. Hon fick skylla sig själv, ansåg mostrarna. Eftersom hon hade sett gärningsmannen blev hon en fara för hela familjen och hon måste bort från området. Så småningom hamnade hon på ett barnhem, där hon var kvar tills hon fyllde 21 år. Hon hade efter barnhemmet ingestans att ta vägen och träffade pappan till sin son. De bodde hemma hos hans mamma. Ganska snart försvann pappan, medan hon bodde kvar med sonen hos sin svärmor, som hon talar om med värme.

Maria Teresa satt i det ökända kvinno-fängelset Ilopango byggt för 250 fångar, men som nu inhyste 2 000 interner. Ett helvete med hot och sexuella trakasserier. Var annan vecka radade fängvaktarna upp oss i underkläderna och tvingade oss att dra ner trosorna och de stoppade in ett finger i slidan och i ändtarmen för att se om vi gömt något, berättar hon. Hennes fall väckte stor uppmärksamhet i El Salvador. Tidigare hade flera kvinnor dömts till 30 års fängelse, men 40 år! Flera kvinnoorganisationer hade i årtal protesterat mot landets inhumana lagar om abortförbud och de gick ånyo ut i protester. Till slut

lyckades människorättsaktivister få upp Maria Teresas fall till ny prövning efter att hon suttit fyra och ett halvt år i fängelse. Domaren konstaterade att det saknades bevis att hon begått något brott och hon frigavs i maj 2016.

Hon flyttade tillbaka till svärmmodern, som tagit hand om sonen, och försökte få arbete. Men det var ingen som ville anställa henne, då hon blev igenkänd från massmedia. Folk ropade efter henne att där går barnamörderskan. Hon spottades på och knuffades och sonen mobbades i skolan. Åklagaren lämnade in en överklagan mot hennes frisläppande och Maria Teresa fruktade att hon ånyo skulle kastas i fängelse. När hon fick en inbjudan att tala vid en konferens i Stockholm tog hon detta tillfälle i akt för att tillsammans med sonen fly till Sverige i oktober 2016. Hon bor nu i ett litet samhälle utanför Gävle och tycker att hon blivit väl mottagen. Sonen har lärt sig bra svenska och Maria Teresa ska börja SFI-kurs i svenska. Jag träffade Maria Teresa för en vecka sedan efter att ha haft kontakt med henne på telefon flera gånger. Hon berättade att hon nu måste kämpa för sina medsystrar som är kvar i fängelset. De var elva stycken på hennes avdelning som dömts till långa straff anklagade för att ha gjort abort. De hade lovat varandra att den första som lyckades komma ut ur fängelset skulle göra allt den kunde för att få de andra frisläppta. Att det skulle bli jag, hade jag aldrig trott. Jag är nog den enda salvadoran som beviljats flyktingsstatus i Sverige p.g.a. anti-abortlagar.

Vi sågs på en stor fest "La Fiesta de Maíz" för salvadoraner i Sigtuna. Hon ger ett lugnt och stabilt intryck, är lågmäld och man anar en sorg innerst inne. När hon berättar om sonen, som nu är 12 år

Maria Teresa och Margareta Nordh.

och har växt om henne, skiner hon dock upp. Han är så duktig och har lärt sig så mycket. På festen visades en film om Maria Teresa och ett lotteri ordnades för att få pengar till madrasser till kvinnorna i fängelset. Maria Teresa har tagit löftet till sina medsystrar på allvar och ska tala på flera konferenser runt om i Sverige och är t.o.m inbjuden till New York av en organisation som kämpar för kvinnors sexuella hälsa och reproduktiva rättigheter.

SKV har med bidrag från Sida stött en kvinnoorganisation, IMU, (Instituto de la Mujer) med två projekt i El Salvador, vilka gått ut på att stärka fattiga kvinnors rättigheter mot våld och förtryck och öka deras politiska medvetenhet. Kvinnoorganisationerna kämpar i motvind mot katolska kyrkan och mot patriarkala strukturer.

Jag har frågat personer i FMLN:s (Folkfronten Farabundo Martí för nationell befrielse) ledning hur det är möjligt att nu när FMLN har regeringsmakten det fortfarande råder ett totalt abortförbud i landet. Svaret jag fått är att vid röstning i parlamentet har inte FMLN en majoritet av rösterna. El Salvadors nuvarande president har nyligen ställt sig bakom ett förslag att avkriminalisera abort under vissa omständigheter. Oppositionen vill istället höja maximistraffet till 50 år!

Margareta Nordh

SKVs styrelse består från och med maj 2017 av:

Ianthe Holmberg, ordförande, Göteborg
Annelie Kraft, v.ordförande, Stockholm
Maria Sandgren Loa, kassör, Karlstad
Gunnel Bemerfeldt, Stockholm
Gunnil Bengtsson, Olofström
Hjördis Levin, Stockholm

Anna-Stina Löven, Lund
Margareta Nordh, Lund
Pia Risan, Skellefteå

Styrelsen träffas tre gånger per år, oftast i Göteborg, men har flitigt kontakt mellan möten.

Boktips

”Candelarias Hus”

författare *Julia Svanberg*

Den unga svenskan Ellen bosätter sig på den colombianska landsbygden med sin lille son. Efter byäldstan Candelaria får hon överta ett gammalt hus och en liten kaffeodling. Hon möter en brutal vardag, styrd av priset på kaffe, striden om vattnet och konflikten mellan gerillan och militären. Men också en tillvaro där gemenskap och styrka – inte minst kvinnornas – bildar motstånd. En roman om mammor, soldater, småbönder och daglönare i ett Colombia i förvandling.

Några röster:

”För att säga det rätt ut: Candelarias hus är en riktigt, riktigt bra roman.” *Amanda Svensson, Sydsvenskan*

”Inte bara en sympatisk roman, utan också en intressant essä om livet bland fattiga kaffebönder och en introduktion till Colombias tragedi.” *Ulrika Knutson, Expressen*

”Candelarias hus är en kort och intensiv roman som med ett sinnligt språk och lågmäلت ihärdigt driv borrar sig in under huden.” *Inga-Lina Lindqvist, Aftonbladet*

”En roman med skit under naglarna och en verklig solidaritet med sin miljö.” *Philip Teir, DN*

I september förra året besökte Julia Svanberg Olofström, ett författarbesök med SKV som samarrangör. ”Julia Svanberg har bott i Colombia i 10 år. Välbesökt och mycket givande att lyssna till en person som förmedlar den vanliga människans perspektiv”, skrev Gunnil Bengtsson.

”De förklädda flickorna i Kabul”

författare *Jenny Nordberg*

En fängslande och angelägen bok. Efter fem år av research-arbete har Jenny Nordberg lyckats att både ge en bild av det alltmer osäkra politiska läget i Afghanistan, där Talibanerna ånyo vinner mark och framför allt förmedla hur kvinnors situation ser ut. Hur ett dysfunktionellt samhälle med kvinnoförtryck och starka patriarkala strukturer lett till att en del flickor förkläds till pojkar tills de når puberteten. Något alla känner till men ingen talar om. Efter att ha läst boken känner jag mig alldeles matt och jag undrar hur afghanska flyktingar i Sverige ska kunna hantera dessa enorma kulturskillnader.

Margareta Nordh

**Om du glömt.....
Medlemsavgiften!
Plusgiro: 50 50 05-9
Avgiften är valfri från 50 kronor.**

Kontakt
Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Linnégatan 21
413 04 Göteborg
skvgoteborg@gmail.com
tel: 0702-829080

Kolla gärna på vår hemsida
svenskakvinnorsvansterforbund.se

Vi finns även på facebook
Svenska Kvinnors Vänsterförbund

